

TÜRK EDEBİYATINDAKİ BİÇİM VE TÜRLERİN TEMEL BECERİ ALANLARIYLA İLİŞKİSİ

Selim EMİROĞLU

Mevlana Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı, Konya / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Türk edebiyatı, biçim, tür, dilin beceri alanları.

ÖZET

Türk edebiyatı, ilk sözlü ürünlerinden bu yana pek çok edebi tür ve biçimi bünyesinde barındırmıştır. Bu biçim ve türlerden bazıları doğrudan milli özellikler gösterir. Bazıları ise çeşitli edebi dönemlerde, akımların, kültürel etkileşimlerin sonucu olarak başka edebiyatlardan alınmıştır. Sanatçı ürünlerini oluştururken üslubuna bağlı olarak, aktaracağı malzemeyi uygun bir şekilde ifade edecek kalıplar arar. Bu kalıplar, edebiyattaki biçimleri oluştururken, sanatçının konu tercihleri ise türleri meydana getirir. Her tür veya biçim, bir beceri alanıyla ilişkilidir. Dilin dört temel beceri alanı vardır. Bunlar: Dinleme, konuşma, okuma ve yazmadır. Bu beceri alanları birbiriyle ilişkili olup bireyin gelişim süreciyle paralel olarak kazanılır. Bu çalışmada Türk edebiyatındaki edebi biçim ve türler beceri alanlarıyla ilişkilendirilmiştir. Türk edebiyatında yer alan ve başlangıçtan bugüne kadar ulaşan bütün edebi biçim ve türler tespit edilmiş ve bunlar dilin dört temel beceri alanıyla ilişkilendirilmiştir. Sözlü edebiyata ve yazılı edebiyata ait bu biçim ve türlerin manzum ve mensur olmaları bakımından ayrımı yapılmış ve bunların tek tek hangi beceri alanına ait olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için sadece ilişkilendirme düzeyinde kalınmamış, öğretmen görüşlerine de başvurulmuştur. Konya’da bulunan ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki okullarda görev yapan 35 öğretmene bu türlerin hangi beceri alanlarıyla ilişkili olduğuna dair görüş belirtmeleri için bir ölçek sunulmuştur. İlgili ölçeğin yorumlanması ve alan taraması sonucunda oluşan görüşler doğrultusunda Türk edebiyatındaki biçim ve türlerin hangi beceri alanlarıyla ilişkili olduğu açıklanmıştır.